

ЗАСЕДАНИЕ НА РЪКОВОДСТВОТО, ЛИТЕРАТУРНОТО БЮРО, РЕЖИСЬОРСКАТА
КОЛЕГИЯ И ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ПРИ
НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

25 май 1976

ПРИСЪСТВУВАЩИ:

Дико Фучеджиев

Севелина Гьорова

Илияна Друмева

Банчо Банов

Елисавета Мънгова

Антония Каракостова

Филип Филипов

Кръстьо Мирски

Енчо Халачев

Сава Хашъмов

Николина Лекова

Николай Николаев

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ. Свиквам днешното заседание с режисьорите, литературното бюро и председателите на обществените организации, за да можем да уточним варианта за репертоара за следващия сезон, който да предложим на вниманието на художествения съвет. Мисля, че този художествен съвет, който окончателно ще утвърди репертоара, трябва да се свика на 3 юни, четвъртак. Вторият въпрос е за поканването на съветски режисьор за постановка, посветена на 60 годишнината на Октомврийската революция. И по двата въпроса ще докладва другарката Севелина Гьорова.

СЕВЕЛИНА ГЬОРОВА /чете писменните мотивировки и предложения на литературното бюро за сезон 1976/1977 г/Миналия път, на

заседанието на дирекционния съвет, към литературното бюро бяха отправени препоръки да посочи пиеса от българското наследство и понеже няма съвременна българска пиеса, то с тази пиеса от наследството и с наш режисьор от театъра да се осъществи първата премиера от репертоара на следващия сезон. Предложението ни е за "Железният светилник" от Димитър Талев с режисьор Енчо Халачев. От съвременната западно-европейска драма предлагаме "Сънят на разума" на Балиех от руската класика - "Унижените и оскърбените" на Достоевски и от западно-европейската класика - "Антоний и Клеопатра" на Шекспир с режисьор проф. Кръстьо Мирски. Филип Филипов ще поставя Достоевски, а Енчо Халачев - "Сънят на разума". Това са нашите предложения за голяма сцена. Миналият път бяха изказани съображения "Душата на поета" на Юджин О'Ний да се осъществи също на голяма сцена, но сега ми се струва че това предложение може да отпадне, още повече, че едва ли ще можем да осъществим пет постановки на голяма сцена за този наш първи сезон в театъра. За камерна сцена - нашето предложение за откриване е с "Кандидати на славата" на Иван Вазов с режисьор-гост Крикор Азарян, ~~ЕЖИХЕКИХТАХКЕМ~~ съвременната българска комедия "Капанът" от Димитър Начев с режисьор Кръстьо Мирски и със съветската комедия "Платнената чанта" на Зоценко, за която няма режисьор.

Редно е да се уточни в художествения съвет успоредната работа над "Железният светилник" и "Капанът", ако Крикор Азарян е зает и "Кандидати на славата" остане без режисьор. Да се помисли също така за евентуална паралелна работа на "Сънят на разума" и "Унижените и оскърбените", а "Антоний и Клеопатра", която е най масова и сложна постановка, трябва да се готви самостоятелно или в най-добрия случай с "Платнената чанта".

"Кандидати на славата" има смисъл да се поставят при положение, че с тях се открие камерната сцена, в противен случай е безпредметно оставането им в репертоара като следваща постановка.

По повод гастролуването на съветски режисьор с постановка за 60 годишнината аз се консултирах с Нора Макарова, която е аспирантка на ВИТИЗ и ние се спираме на следните предложения - и.а. на СССР Олег Ефремов, и.а. на РСФСР Гончаров, който е ръководител на московския театър "Маяковски" и който преди няколко години направи чудесна постановка на "Бягство" на Булгаков в театър "Ермолова" и на Марк Захаров от Ленинския комсомол, който направи много интересна постановка на "Разгром" на Фадеев. Смятам че гастролуването на един от тези трима режисьори вече дава гаранция за едно достойно посрещане на 60 годишнината и за превръщането на една такава постановка в събитие по повод чествуването на Октомврийската революция.

БАНЧО БАНОВ. Познавам много добре комедията на Зошченко "Платнената чафта" и я харесвам много, но в мене напоследък се зароди едно колебание дали да бъде тя или на нейно място да поставим "Пяна" на С. Михалков, пиеса, която с успех се играе на сцената на московския Театър на сатирата, за която излязоха много положителни отзиви, пиеса, която осмива редица отрицателни явления в живота, характерни и за нас. Това е едно остро-сатирично произведение.

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ. Това предложение разбира се, че може да се разгледа. Виждам, че в предложенията за следващите сезони "Пяна" фигурира. Дайте ми я да я прочета.

НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ. От кого е драматизацията на "Железният светилник"?

СЕВЕЛИНА ГЪБОРОВА. Разполагаме с две драматизации. Едната е на Хри-

сто Христов, другата на Гриша Островски. В театрално отношение според мене драматизацията на Гриша Островски е по-добра, докато тази на Христо Христов е по-описателна. Но и двете се нуждаят от едно обогатяване с материали от романа. Това може да стане бързо и няма да ни забави. Освен това имаме много силно разпределение, което хич не е маловажно.

ФИЛИП ФИЛИПОВ. Подкрепям изцяло мислите и насоките за следващия сезон, както и самия конкретен репертоарен план. Надали ние можем да осъществим нещо по-добро от предложеното. Това са силни заглавия, богат драматургичен материал, който ще намери добро покритие в трупата. В заглавията са влезли две от моите предложения, които ще се правят от други колеги, но аз не им завиждам, а се радвам. Гледах постановката на Гончаров в театър Ермолова - много интересен спектакъл. Съветският филм също остави незабравими впечатления. "Бягство" на Булгаков е много силна, интересна творба. Не можах добре да разбера съображенията за паралелна работа на голяма сцена. По-добре би било да се редуват паралелно голяма и камерна сцена, пак голяма и камерна и накрая само голяма. Не е страшно при това положение ако се срещнат едни и същи изпълнители, защото там където това стане може да се поставят втори изпълнители. Това е едно мое допълнение - системата на вторите изпълнители трябва да залегне специално пред нашето внимание. Вторите изпълнители са полезни от редица практически съображения - по-малка е угрозата да падат нашите спектакли при заболяване на едни или друг човек. Но въвеждането на втория изпълнител не трябва да става механично. С този репертоар - с "Железния светилник", с Достоевски и Шекспир - ние откриваме фронт за спокойна

177

работа през сезона и по-лесно ще ни бъде да изчакаме съвременната българска пиеса.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА. Има ли много работа по драматизацията на "Унижените и оскърбените"?

ФИЛИП ФИЛИПОВ. Ние разполагаме с ленинградската драматизация, която е много добра. Сега Малий театър излиза с премиера с нов вариант. Ние внимателно ще огледаме и него, но това никак няма да ни забави.

КРЪСТЬО МИРСКИ. Ако "Кандидати на славата" не се пригответи за откриването на Камерната сцена, няма защо по-нататък да остава в репертоара. "Душата на поета" няма защо да влиза в репертоара при създамата се ситуация. Що се отнася до българска пиеса за голямата сцена - "Железният светилник" е едно заглавие, което не ме задоволява, то е доста използвано, верно е, че може да стане интересен спектакъл, който ще предизвика интереса на публиката, но ще се добие представата за нещо вече правено. Нямам предложение за друго заглавие. Литературното бюро няма възможност преди 4, 5, 6 месеца да осигури заглавие на съвременна българска пиеса и по този начин за откриването на новия сезон ние нямаме българско заглавие готово. Ние винаги започваме със стари представления и първата премиера след това не се възприема като откриване на сезона, а само като нова премиера. Аз не съм против "Железният светилник", но ми се иска нещо, което да прозвучи по-ново и по-непознато. Ето - "Къща" от Страшимиров, например, може да прозвучи много съвременно, интересно. "Къща" не е трудна за работа, не е постановъчна и може лесно да стане. Без да възразявам на "Железния светилник" предлагам още веднъж да се обмисли предложението за българската пиеса. А за Камерната сцена поддържам, че трябва да се открие с "Кандидати на славата"

САВА ХАШЪМОВ. Моите съображения за откриването на сезона са следните - по-ефектно е първото представление на сезона да бъде с нова българска пиеса. За това ние сега нямаме възможности. Но по съображения и от политическо и от морално естество е по-добре първите премиери и на двете сцени да бъдат на български пиеси. Камерната сцена е хубаво да се открие с "Кандидати на славата", а голямата с пиеса от наследството. Дали това ще бъде "Железният светилник" или друга пиеса от наследството няма голямо значение и повечето зависи от готовността на режисьора. Аз лично съм съгласен за "Железния светилник" - това е изход за нас понеже нямаме друга съвременна българска пиеса. Паралелно трябва да се работят - една пиеса горе, една - долу. Под горе и долу разбирам голяма и малка сцена. Мисля че за голямата сцена трябва да имаме 4 премиери и за малката - три. При добра организация може би ще се намери място за още една пиеса. Но нека това бъде като наша извънпланова работа. Сега, в края на сезона, ние сме длъжни да разпределим помежду си две от пиесите и да ги обявим на колектива до 30 юни. Когато се съберем есента трябва да обявим разпределението и на останалите пиеси, по организация на работата в ателиетата, по срокове за репетиции, за да знаят какво ще работят хората. Казвам го това не с оглед всеки да планира времето си за халтури а от 12 септември, примерно до 15 юли следващия сезон всеки да знае в какви срокове ще бъде зает. По последния въпрос - за поканването на съветски режисьор - моите лични предпочитания са за Ефремов и Гончаров. Това ще бъде сериозна среща на нашия колектив с един от тези двама големи съветски режисьори и е добре това, че по този въпрос се мисли от сега.

Подготовката и обмислянето на такава покана действително трябва да е много сериозно от наша страна, защото сме имали други случаи на чужди гостувания, когато или сме проваляли режисьора, или сме се разминавали с него.

КРЪСТЬО МИРСКИ. Мога ли да направя едно допълнение? За светския режисьор. От опит аз лично се съмнявам, когато каним у нас чужд режисьор да пренесе своя готова постановка - обикновено резултатите не са добри. Винаги когато се канят режисьори, които да пренесат готовото решение на спектакъла - истинска творческа работа с колектива не се получава. Такива големи режисьори като Товстоногов и Башчарович повториха готовите си спектакли и постановките им тук бяха без творческо зърно. Струва ми се, че не бива да ни радва готовността на който и да е режисьор да повтаря решението на готовата си постановка на наша сцена

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ. Задача на литературното бюро е да ни предложи с какво бихме желали да ни гостува Олег Ефремов - с едни кои си пиеси. Това, което на нас най-много ни трябва.

СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА. Не бива да поставяме въпроса, че всяка пренесена постановка е некачествена за театъра. Захва направи прекрасен спектакъл на "Егор Буличов", а "Еснафи" на Товстоногов не стана, защото той не го постави, а остави тук само асистента си. Нашите искания към светския режисьор трябва да се оформят в договор. Предложенията, които ние сме направили не могат да бъдат окончателни. Марк Захаров може да не иска да постави "Разгром". Освен това тези въпроси ще се решават и в министерството на културата на СССР.

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ. Смятам, че можем да уточним днес варианта за предложения на репертоарните заглавия, които да се внесат в художествения съвет. До тогава има вероятност да получим

нещо от автор, който ни интересува. Ако това стане няма да започваме с драматизацията на романа на Талев. За нас е важен въпроса с "Кандидати на славата" за откриването на камерната сцена. Ние трябва да се съобразяваме в случая със заетостта на Крикор Азарян. Тези дни ще имам разговор с него и ще го попитам, за да имаме окончателния му отговор. След разговора си с него ще кажа на Вичо Халачев кое да разпредели - "Железният светилник" или "Сънят на разума". В разстояние от 20-30 дни се надявам, че ще разполагаме и с българската пиеса. За нас не е фатално с коя пиеса ще открием, защото Ёсента ще започнем с премиерата на втория състав на "Хъшове", който има доста големи амбиции. Предлагам неизвестните неща от репертоара да ги оставим за допълнително уточняване. Твърди за голяма сцена са следните заглавия:

"Унижените и оскърбените" на Достоевски

"Сънят на разума" на Валйехо

"Антоний и Клеопатра" на Шекспир

"Железният светилник" или съвременна бълг. пиеса

За в бъдеще подготвителната работа с българските автори ще се започва по-отдалеч, надявам се, че нещата ще тръгнат в по-добро русло, за да се върне и реализира славата на Народния театър като ковачница на българската съвременна драматургия.

За камерната сцена имаме българската пиеса на Димитър Начев "Клопка" с която др. Мирски желае да се представи достойно. Разбира се за предпочитане е да се работи с известни величини, но с тази пиеса ние можем да експериментираме на малката сцена. Тази сцена е хубаво да бъде използвана за експериментиране с млади драматурзи, там можем да си позволяваме по-свободни попити. Надявам се,

че за камерната сцена тя ще задоволи изискванията.

"Душата на поета" засега може да мине на заден план. Съветската комедия - дали да бъде "Платнената чанта" или "Пяна" ще го решим този въпрос. Дайте ми "Пяната" ще я прочета до два дена.

С литературното бюро ще се разберем допълнително за съветския режисьор. Имаме достатъчна дистанция от време, за да можем отдалеч да си обезпечим работата с него. Освен имената на режисьорите ние ще изготвим и списък от заглавия на пиеси или драматизации на известни произведения, за да може инициативата да е в наши ръце и да отстояваме това, което е наше предпочитание.

Държа в най-скоро време да получа примерното разпределение от всички режисьори, което сега няма да го обявяваме, но то ми е необходимо за обща ориентация, да видя заангажираността на актьорите, възможностите за паралелна работа. Трупата е 65 души и голяма част от актьорите или не са заети или малко са заети. Искам да се ориентирам за заетостта им за следващия сезон. В театъра се носеха и нелепи слухове за това, че ще бъдат пенсионирани народните артисти. Докато моята идея е за по-голяма натовареност на артистите в театъра. Когато човек е натоварен с работа по-малко време му остава за клюки. Искам да помоля режисьорите повече да се съобразяват с изискванията на съвременния театър, където нещата вървят по-енергично. Ще имаме специален разговор с тях за кемповете на работа. Не е верно, че трупата е много преуморена. С изключение на няколко души, които са много натоварени, на другите е обезпечена почивката.

Разгласяването на разпределенията ще стане есента,

но сега аз искам да разполагам с примерния вариант за яснота, за моя ориентация. Корекции в него могат да се правят и по-късно, защото то няма да се обявява пред никого. Предлагам художествения съвет за репертоара да се свика на 3 юни, четвъртак.

НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ. Интересува ме дали до края на сезона ще се занимаваме с кадровия проблем на театъра?

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ. Струва ми се, че няма да имаме време за попълнения на трупата. Зависи от това дали ще успеем нещо да реализираме. Ще помисля по този въпрос.

САВА ХАШЪМОВ. На какъвто и вариант да се спрем за първите две премиери за следващия сезон преди това ще е добре да имаме една ваша среща с режисьорите.

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ. С режисьорите отделно ще поговоря. Предлагам на 1 юни да се организира една среща с художествено-творческия колектив на театъра, на която да изложи някои съображения за бъдещата ни работа.

САВА ХАШЪМОВ. Предлагам това да стане след заседанието на художествения съвет.

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ. Тогава предлагам коктейла за колектива на театъра и срещата с него да станат в един ден - на 7 юни, преди заминаването за турнето. На 7 юни от 17 часа да започне срещата, а след това да се състои коктейла. А сутринта на 7 юни да проведем пресконференция, от 11 часа, на която да дадем гласност на турнето.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ. Не може ли да излезем с предложение за нови актьори още при разпределението на пиесите?

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ. Съгласен съм, ако сте готови с такива предложения

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ. Тогава до един-два дни нека режисьорите да излезем с предложения за нови актьори.

ФИЛИП ФИЛИПОВ. Дали няма да бъде късно. Има срокове, които трябва да се спазят. Струва ми се, че за назначение - срокът е до 28 т.м. При това положение ние изтърваваме срока. Нека режисьорите да помислят и още утре да излязат с предложенията си пред директора и обществените организации.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА. Аз искам отново да апелирам по въпроса обезщетение на женските роли да има по два състава.

ФИЛИП ФИЛИПОВ. Това е трагичен въпрос, женските роли са малко. Аз лично не мога да бъда обвиняван - винаги съм имал по два женски състава, но нека не се забравя и другата страна на въпроса, че някои от колегите са с по-големи претensions от възможностите им. Зная, че даването на роля носи самочувствие и радост, но не бива да се нарушава художественото ниво на продукцията ни.

БАНЧО БАНОВ. Във връзка със заетостта на женския състав, не може ли да се помисли, ако се отвори дупка по време за възстановяването на една постановка/б. на пр. - става дума за "Свекърва"/

ФИЛИП ФИЛИПОВ. Ние трябва идущия сезон да възстановим "Деца на слънцето", "Почивка в Арко Ирис", и "Лес". Не зная дали ще ни остане време.

РЕШЕНИЯ:

1. Утвърдени предложения за внасяне в художествения съвет:

"Унижените и оскърбените" Достоевски

"Сънят на разума" Валдейхо

"Антоний и Клеопатра" Шекспир

"Железният светилник" или съвр. бълг. пиеса

за камерна сцена : "Клопка" Димитър Начев

"Платиената чафта" на Зошченко или "Пяна" на С. Михалков

"Душата на поета" минава на заден план

"Кандидати на славата" за откриването - в процес на изясняване.

2. Литературното бюро да изготви допълнителен списък от пиеси с оглед гостуването на съветски режисьор с постановка в чест на 60 годишнината на Октомврийската революция.
3. Режисьорите да представят в най-скоро време примерното разпределение на ролите, което няма да се обявява сега и ще се пази в пълна тайна.
4. Да се свика заседание на художествения съвет на 3 юни, четвъртак за окончателното приемане на репертоара за сезон 76/77 г.
5. Да се проведе среща на директора с художествено-творческия състав на театъра на 7 юни от 17 часа, след което ще се състои коктейл за целия колектив на театъра.
6. На 7 юни от 11 часа да се проведе пресконференция, на която да се даде гласност на турнето.
6. Режисьорите да обмислят евентуалните си предложения за назначението на млади актьори в театъра.

ПРОТОКОЛИРА:

А. Каражастова